

Základní informace o komunitním plánování ve městě Pardubice

Co to je komunitní plánování

Komunitní plánování v sobě integruje dva pojmy: komunita (z lat. “communitas”) a plánování, kde komunitu můžeme definovat jako lidské společenství, jehož příslušníci jsou vzájemně spojeni určitou spřízněností a vzájemnou spoluprací, a plánování jako manažerský přístup.

Komunitní plánování tak v sobě kombinuje manažerský přístup, obvyklý v komerční sféře, s přístupy psychologickými, sociologickými a psychoterapeutickými, které se uplatňují při práci s komunitou či skupinou. Komunitní plánování má zaručit, aby se lidé mohli svobodně účastnit na rozpravě o důležitých otázkách života společenství. Má zaručit, aby přijímaná rozhodnutí odpovědných orgánů odrážela vůli a potřeby obyvatel regionu, aby plánované kroky a řešení co nejlépe využívaly dostupné zdroje, případně nacházely zdroje nové, a aby přinášely co největší užitek a spokojenost.

V sociální oblasti komunitní plánování umožňuje plánovat rozvoj sociálních a souvisejících služeb tak, aby odpovídaly potřebám a specifikům daného regionu co do nabídky poskytovaných služeb, jejich dostupnosti a kvality.

Východiska komunitního plánování

Česká republika je od roku 2004 členem Evropské unie. Východiska pro komunitní plánování sociálních služeb se proto vedle vlády a legislativy ČR nachází rovněž v sociální politice Unie.

Základními dokumenty EU, ve kterých je sociální politika zakotvena jsou **Amsterodamská smlouva** (Amsterdam, 1997), **Lisabonský proces** (Lisabon, 2000) a **Evropský sociální program** (Nice, 2000). Na úrovni vlády České republiky jsou východisky pro komunitní plánování sociálních služeb:

- **Národní akční plán sociálního začleňování** (NAP) – směřuje k naplnění cílů Evropského sociálního programu (viz výše). Komunitní plánování bylo jako jedno z opatření, které zajišťuje vytvoření systému sociálních služeb na úrovni obcí a krajů, konkrétně zmíněno v NAP na léta 2004 – 2006. NAP na léta 2006 – 2008 vymezuje jako jeden z prioritních cílů v oblasti rozvoje sociálních služeb podporu rozhodovacích procesů na lokální a regionální úrovni.
- **Evropská sociální charta** – ČR ratifikovala zákonem č. 14/2000 Sb. Evropskou sociální chartu a zavázala se tím usilovat pomocí všech vhodných prostředků dosáhnout podmínek, za kterých budou účinně naplňována základní práva občanů na sociální a zdravotní pomoc, sociální zabezpečení, využívání sociální péče.
- **Bílá kniha v sociálních službách** – je strategický (programový) dokument Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV), který definuje základní principy transformace sociální politiky ČR.
- **Zákon o sociálních službách** – 1.1. 2007 vstoupil v účinnost zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, který přinesl zásadní změny do sociální oblasti. Zákon ukládá obcím zjišťovat potřeby poskytování sociálních služeb osobám nebo skupinám osob na svém území, zajišťovat dostupnost informací o možnostech a způsobech poskytování sociálních služeb

na svém území. Zákon rovněž dává obcím možnost zpracovat střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve spolupráci s krajem, poskytovateli sociálních služeb na území obce a za účasti osob, kterým jsou poskytovány sociální služby.

Kdo se komunitního plánování účastní

Cílem komunitního plánování sociálních služeb je, zapojit do tvorby komunitního plánu příslušníky dané komunity, kteří mají zájem na rozvoji sociálních služeb v daném regionu, mohou přispět ke zpracování plánu a/nebo se podílet na jeho naplňování.

Zpravidla se plánování účastní následující skupiny lidí:

- **Uživatelé soc. služeb** – služby využívají, spotřebovávají, v procesu plánování vychází ze svých potřeb.
- **Poskyvatelé soc. služeb** – služby provozují poskytují; znají provozní podmínky služby, jsou odborníky ve své oblasti – nestátní neziskové organizace, příspěvkové organizace obce, kraje, státu apod.
- **Zadavatelé soc. služeb** – zodpovídají za poskytování služeb občanům na svém území; služby zadávají, podílí se na jejich financování – obce, kraje apod.
- **Ostatní účastníci** – instituce a orgány veřejné správy, organizace a odborníci působící v sociální oblasti nebo jiných souvisejících oblastech, veřejnost

Principy, cíle a přínosy

Proces komunitního plánování vychází z několika základních principů, které kladou důraz na:

- účast zástupců nejm. tří stran, tj. uživatelů, zadavatelů a poskytovatelů,
- rovnost mezi všemi účastníky plánování,
- plánování takových služeb, které reagují na skutečné potřeby,
- dohodu všech zúčastněných, která je upřednostňována před hlasováním,
- otevřenost procesu, tzn. přístup veřejnosti k informacím o procesu plánování a naplňování komunitního plánu,
- dosažitelnost přijatých řešení, kdy řešení musí být přiměřená místním podmínkám a zdrojům,
- pravidelné opakování procesů plánování a realizace.

Výstupem procesu plánování je **komunitní plán**, který určuje směr rozvoje sociální oblasti v regionu, a **organizační struktura** - systém umožňující komunitní plán naplňovat, realizovat společná opatření a reagovat na aktuální změny v sociální oblasti. Cílem je, aby sociální služby odpovídaly skutečným potřebám obyvatel, aby finanční prostředky, které jsou na sociální oblast vynakládány, byly využity efektivně a hospodárně a aby bylo jejich vynakládání maximálně transparentní. Organizační struktura KPSS má zaručit, aby nikdo nebyl diskriminován při vyjadřování svých potřeb a aby byl proces otevřený vůči veřejnosti.